

Goedemorgen, vrienden.

Ik wil vanmorgen graag eens met u praten over het Christendom. Ik hoop niet, dat u er bezwaar tegen hebt. Er zijn zoveel mensen, die de indruk hebben, dat als je spreekt over het Christendom, je een hele theologische faculteit achter je moet hebben. Wat dat betreft, ik meen het zonder faculteit af te kunnen vanmorgen.

Natuurlijk is het heel erg leuk om alles praktisch te gaan be- zien en te gaan spreken vanuit de verhalende oudheid, maar er zijn voor ons zoveel factoren, die direct belangrijk zijn en die we heus wel- eens iets concreter en zonder voorbeelden kunnen stellen, dat ik toch graag wil terugkomen op de eigenlijke grondslagen van dat Christelijke denken.

In de eerste plaats wil ik u dan eraan herinneren, dat het Christendom helemaal niet kan worden gezien als een geloof. Dat is iets waar de meeste mensen zich in vergissen. Het geloof is binnen het Christendom een secundaire factor, niet een primaire. Christen- dom is een leefwijze. Een leefwijze, die is gebaseerd op bepaalde cosmische wetten ongetwijfeld, een leefwijze, die werd gepropageerd door een Grootmeester van geestelijke kracht, Jezus. Maar, wanneer je begint met te geloven, dan meen je vaak dat de leefwijze alleen maar het garnituur is, iets wat je gebruikt om het wat aardiger te doen lijken, Dat is nu juist niet de bedoeling.

Ik ben niet van plan om elk citaat afzonderlijk te verantwoorden, ik hoop niet, dat daar bezwaar tegen is, anders heb ik een uur nodig voor de verantwoording en vijf minuten voor het citaat, een methode om een lange redevoering te houden zonder iets te zeggen dus.

Kijk eens, Jezus begint al met zijn eigenlijke stellingen op te bouwen, zijn eigen gedachtengangen te volgen, wanneer hij nog niet in het openbaar optreedt. Hij heeft dan vele conversaties met wetgeleerden uit het dorp, met de leraar van de synagoge die er is, of hoe moeten we dat noemen? Hij heeft contact met Johannes de Doper, zij het beperkt, en met verschillende Essenen. Dat is ook de reden, dat ze hem later de kerk uitgezet hebben, want hij wist het beter dan degenen, die daar de wet voorlezen en dat kun je nooit hebben.

Stellingen zijn deze:

Leven wil zeggen: Leven in overeenstemming met God.

Om met God in overeenstemming te leven (zo stelt hij) moeten wij in de eerste plaats openstaan voor het leven zelf. Het heeft geen zin een bovennatuurlijke en verre God te zoeken, wanneer wij niet in en rond ons God zelf ervaren. Alle wetten, die zijn gegeven in de loop der eeuwen, op zich schoon en voortdurend vanuit het menselijk wezen van kracht, kunnen dit niet tot stand brengen. Een begrijpelijk punt. Per slot van rekening God in een verre hemel, dat is een aardige relatie, waarvan je hoopt dat hij export van genade bedrijft. Maar een God, die vlakbij is, dat is iemand, die je op je vingers kijkt. Iemand waar je voortdu- rend mee geconfronteerd wordt en die dus je leven bepaalt.

Jezus zal deze leerstelling later steeds verder uitbreiden, wanneer Hij n.l. komt tot zijn leerstellingen over het Koninkrijk Gods. In het be- gin echter formuleert Hij het nog zo:

"Wanneer ik in en rond mij het leven zelf erken, dan ontstaat daar- uit een verwantschap met vele andere dingen, maar niet met allen." Hij maakt dus een uitdrukkelijk voorbehoud. Er is niet de mogelijkheid om met alles gelijktijdig in contact te zijn. Nee, er zijn bepaalde punten, waar dit contact bestaat en bepaalde punten waar dit niet bestaat. Dit volgt uit zijn levenshouding, zijn wijze van leven. En dan voegt Hij eraan toe:

"Datgene, wat Ik in mij als juist en waar erken, ook in zijn mens-

of dier- of plantaardige vorm, is een deel van mij." Een esoterische stelling, die u ongetwijfeld ook wel eens elders ontmoet hebt. Van hieruit bouwt Hij dan de leer van het Christendom op, die uiteindelijk toch wel loopt, m.i. rond dat Koninkrijk Gods. En hier komen weer de misverstanden, want wanneer Jezus in het Onze Vader stelt: "Uw Koninkrijk come, in de hemelen zowel als op het aardrijk", dan meent men dat God vandaag of morgen met scepter, rijksappel en verdere attributen de mensen wetten zal gaan geven in de stoffelijke zin.

Het is daarom interessant om zijn vroegere meningen daarover eens na te gaan en zo er achter te komen, wat Hij bedoelt met dat Koninkrijk Gods, enz. Hij vertelt: "Ik weet dat de Vader, (de term die Hij dus altijd voor God gebruikt) bewust is van ons allen. Wanneer wij ons ook van Hem bewust zijn, zal Hij in en rond ons voortdurend kenbaar zijn, maar wij zullen Hem ook ontmoeten in alle andere dingen."

Dit was eens de toestand van de totale mensheid. Tussen haakjes, ik denk dat Hij hier teruggrijpt op de legenden over het ontstaan van de mensheid, die o.m. in de legende van de rode Adam wordt besproken.

"Eens was alles één met God en kende elkaar, dus elke mens en elk dier. Daarom was er geen strijd en daarom staat er geschreven, dat de leeuw naast het lam lag. Op het ogenblik, dat wij elkaar niet meer erkennen in God, hebben wij een zeer grote reeks van vijanden. Het is echter onze taak ons vrienden te maken."

Als ik het met mijn eigen woorden mag zeggen: Het is natuurlijk wel aardig, zoals Jezus het zegt, vroeger was alles één, dat was de oorspronkelijke status en daar moeten we weer naar toe, maar wanneer wij nu voortdurend aan onszelf denken, dan zullen we alle verschillen tussen onszelf en anderen ontdekken. Er is geen belangengemeenschap, er bestaan geen verplichtingen, er is geen relatie tussen ons en de medemens en het is juist onze taak om die relatie tot stand te brengen. Dat Hij daarin tamelijk ver gaat, dat kunnen we uit sommige van die gelijkenissen halen. Denkt u maar eens aan die onrechtvaardige rentmeester, nietwaar. Die goede man maakte zich vrienden uit de mammon. Tegenwoordig zouden ze het onkoperij noemen, in die tijd was dat nog heel gebruikelijk. Niet dat het nu niet gebruikelijk is, maar het gaat toch wel wat anders. Deze man had dus een aantal talenten ontvreemd. Let wel, hij was een dief. Deze man gaat nu in plaats van dus naar zijn baas toe te gaan en te zeggen: "Heer ik heb gefaald, enz.", nog meer talenten stelen, want hij gaat zeggen: "Schrijf niet zoveel, maar zoveel". Hij geeft dus a.h.w. vijftig procent korting op de order. Hij geeft dus geld weg en als Jezus dan klaar is, dan zegt Hij iets heel eigenaardigs, tenminste volgens moderne z.g. Christelijke opvattingen. Hij zegt, dat die man goed heeft gedaan, want hij heeft zich vrienden gemaakt uit de mammon.

Jezus ziet die zaak anders, Hij zegt: "Het gaat er niet om, dat wij nu precies de rechten, die we tegenover elkaar hebben, definiëren, dat we alle bezit respecteren en zo, dat is eigenlijk maar bijkomstig. Het gaat erom, dat wij met onze medemensen in een relatie staan, dat er een zekere eenheid is", en dat is begrijpelijk, want alleen vanuit die eenheid kan, wat Hij noemt, het Koninkrijk Gods bestaan. Wanneer Hij bidt, nietwaar, dat het Koninkrijk Gods ook op aarde moge zijn, dan bedoelt hij er helemaal niet mee een theocratie of zoiets. Ja, er zijn natuurlijk een hele hoop mensen, die dat prettig vinden. Een Gods-regering en zij eerste minister. Het is gek, er is altijd ontzettend veel belangstelling voor een plaats als eerste minister. Het wordt wel betaald met maagzweren, maar men heeft het toch klaarblijkelijk graag.

Maar Jezus heeft het daar helemaal niet over. Nee, Zijn Koninkrijk Gods is de band, die tussen de mensen onderling bestaat. Als je dat nu zo gaat bekijken, dan komt er dus al heel iets anders uit dan

men er gemeenlijk van maakt. Jezus interesseert zich eigenlijk helemaal niet voor allerhand stoffelijke dingen, zoals het hoort. Jezus zou b.v. in deze tijd ongetwijfeld last krijgen met de drankbestrijding, want Hij maakte wijn uit water, bruiloft van Kana. Hij zou met verschillende vakgroepen ook niet op goede voet staan, want Hij vermenigvuldigde brood en vis. Hij houdt helemaal geen rekening met die stoffelijke belangen. Hij houdt rekening met behoefte.

Weet u wat daaruit voortvloeit? Dat je het ware Christendom dus om te beginnen al zo mag formuleren: Waarlijk Christendom is een zo intens mogelijke samenwerking en zo groot mogelijk onderling begrip, waar mogelijk versterkt door een zich onderling verplicht gevoelen, waardoor men gezamenlijk als eenheid bestaat en leeft. Wanneer deze eenheid gedragen wordt door het erkennen van een God, is daarmee de Christelijke eenheid of het Koninkrijk Gods op aarde tot stand gekomen.

Je kunt het niet op je eentje doen. Je moet altijd met een groep zijn en het is misschien in dit opzicht ook wel aardig om eraan te herinneren, dat Jezus, wanneer Hij heengaat, zegt (u vindt het in de Evangelien): "Waar drie of meer van u tezamen zijn, daar ben ik in hun midden." (Ja, in mijn naam, de naam des Vaders dus hē, tezamen zijn.)

Dat is heel begrijpelijk, per slot van rekening, als je zo met je tweeën bent, dan heb je vaak geen derde nodig. Als je alleen bent, dan ben je afgesloten van de wereld, hoe kun je dan contact hebben? Maar als je met drie of meer bent, dan is er een gemeenschap. In feite zegt Jezus: "Ik kan mij alleen in een gemeenschap openbaren." Christendom wil zeggen het gemeenschapsleven, waarbij de zelfzucht zoveel mogelijk wordt uitgeschakeld, maar belangrijker nog is, dat de onderlinge band bestaat.

Heeft u wel eens zo over het Christendom nagedacht? Het klinkt een beetje raar, hē? Maar ja, je moet het Jezus niet kwalijk nemen, per slot van rekening, want Hij heeft ook maar geleerd wat zijn baas hem heeft opgedragen. Hij bracht alleen maar een cosmische wijsheid en dat Hij daarmee toevallig niet past in de vele stellingen, die men op aarde verkondigt, dat kun je hem niet verwijten. Eerder degenen, die zeggen, dat ze zijn leer verkondigen.

Wanneer ze Jezus spreken over bezit, dan maakt Hij een heel vreemde opmerking. Ik zal proberen om het te vertalen, dat lijkt me eenvoudiger. Het komt hierop neer. Bezit heb je om het weg te geven, want wat je verwerft, wordt je zonder je verdienste geschonken. Wie bekwaam is, kan zich voeden; meer dan je voeden is niet noodzakelijk.

Wat je meer hebt, is je gegeven om anderen te voeden en te kleden enz. Ja, een typisch concept in het Christendom, dus bezit en zo zijn er alleen maar om anderen a.h.w. te dienen. Dan komt dat begrip van die vrienden uit de mammon weer naar voren. Wanneer ik iemand help, iemand iets schenk, enz., enz., ontstaat er een band. Die band is een verplichting, die verplichting vormt een zekere eenheid, deze eenheid maakt het mogelijk dat de goddelijke kracht dus, binnen ons, gezamenlijk pulseert in plaats van alleen buiten ons te bestaan.

Dat zou voor de kerken misschien wel een beetje bitter klinken, vooral omdat Jezus ook nog opmerkt tegen vijf van zijn leerlingen: "De tempel is het monument, dat mensen zichzelf bouwen om hun vroomheid te bewijzen. Ik echter zeg u: "Uw God zult gij ontmoeten op de toppen der heuvelen en in de dalen, in alle plaatsen waar mensen zijn van goeden wille en samenkomen in de naam des Vaders."

Dat klinkt eigenlijk een beetje gek, hē? Dus wij zitten hier in een echte kerk en dogenen, die allemaal zitten te kijken naar die mooie glas-in-lood ramen, die zitten eigenlijk maar in een imitatie kerk. Dat is de consequentie. De gemeenschap van mensen en de openbaring van God binnen die gemeenschap, is de ware zin van het leven. Mooi. Met andere woorden als u gezellig zit te oten, of wanneer u desnoods een nog

lichtzinniger vermaakt gezamenlijk ondergaat, dan kunt u weleens veel dichter bij God staan, dan wanneer een heel stel mensen, overtuigd van eigen vroomheid samenzitten, om elk voor zich God te eren.

Dan is die relatie tot God ook zo eigenaardig. De rechtvaardige, die zich rechtvaardig acht dus, staat verder van God af, dan degeen, die zich van zijn schulden bewust is, klaarblijkelijk. Denk aan de tollenaar in de tempel. Maar in die beginperiode kon Jezus soms scherp van tong zijn; de mensen denken allemaal dat Jezus een heerlijke, gezapige, zoetsappige, zijge figuur was, nu ja, het is ook prettiger voor ze, hè, maar Jezus kon erg fel zijn. Hij had een keer ruzie met een wetgeleerde, het was nu wel geen directe Farizeër, hoor, het was een Saduceër met zeer grote wetskennis en toen kwam het ook op een gegeven ogenblik zo over het leven en al wat er mee samen gaat. Toen zei deze Saduceër, dat het goed was te weten, dat je je plichten deed. Dan maakt Jezus de opmerking: "Ja, want als je je bezig houdt met de enkele plicht die je vervult, dan hoef je niet te erkennen hoe vaak je faalt in andere plichten, maar wie erkent waar hij faalt, die benadert God, want hij krijgt de aanvulling van hetgeen hem tekort komt. Degeen die zich beroept op zijn overvloed, echter, die zal genomen worden. Noem u zich niet rechtvaardig, opdat uw rechtvaardigheid niet verkere in onrechtvaardigheid, doch erken uw onrechtvaardigheden, opdat ge rechtvaardigheid moge verworven en vanuit u moge voortbrengen."

Nu ja, u begrijpt wel, dat waren toch wel een paar schoppen tegen een erg zeer been. Eén van de redenen dat Jezus een profeet was, die in zijn eigen dorp helemaal niet geëerd werd. Hij zei teveel de waarheid. Van profeten wordt verwacht, dat ze een aangename toekomst voorspellen en vooral de waarheid niet te hard zeggen, anders deugen ze niet.

De gedachtengang, die hier achter ligt, laat ons dat leven, dat Christelijk leven dan of de Christelijke leer heel anders zien. Het is een leefwijze, die gebaseerd is op het contact van het ik met de buitenwereld, zeker, op het beseft omtrent de gebreken van het ik en de aanvaarding van de goddelijke kracht. Er zijn leerlingen geweest, Petrus, (een heel goede jongen, het was niet eens een grote stommeling, het was alleen een echte doordrijver, koppig en nogal idealistisch, nu ja, dat komt meer voor hoor, de koppige idealisten halen meestal de grootste stommiteiten uit, niet omdat ze dom zijn, maar omdat ze niet anders willen) die begon met de eerste Christen-communititeit te scheppen, het was in Jeruzalem de eerste Christengemeenschap, en die ging van het standpunt uit "gelijke monniken, gelijke kappen". Iedereen, alles in de gemeenschappelijke pot, jongens, iedereen hard werken en dan maar leven zo goed als het gaat in broederschap en naastenliefde. Met de menselijke aspecten werd wat minder rekening gehouden, dat heette vroom. Daardoor maakte hij fouten tegen de leer van zijn Meester, maar dat snapte hij helemaal niet, want die goede oude Peter, Petrus (anders denkt u misschien aan de blue-Peter) was eigenlijk fout doordat hij

- a: niet uitging van de vrijwilligheid van de mens, maar van de regel van de gemeenschap, onchristelijk.
- b: omdat hij zich baseerde op de gemeenschappelijke regel en niet op de persoonlijke ervaring van relatie met God en mens en
- c: omdat hij uitging van de verdiensten, die men als Christen moest bezitten en niet van de fouten, waarvan men zich bewust moest worden.

Het resultaat was dan ook dat hij als een soort voorloper van Frederik van Eeden moest erkennen, dat de mens voor een dergelijke gemeenschap niet geschapen is.

Jezus had hem dat eigenlijk meerdere malen gezegd en nu wil ik u niet te lang bezighouden met dit betoog en proberen om nog kort iets te

formuleren omtrent en leefwijze en geloof.

Een geloof is slechts de aanvaarding van een waarheid, die voor ons bestaat. De Vader is mij de werkelijkheid. Deze werkelijkheid kan ik niet geloven, ik moet ze leven. Hij is voor mij liefde, want indien ik den Vader liefheb, zal Hij dan mij niet minnen? Hij is mijn kracht, want ik zoek mijn kracht in den Vader, zal dan mijn kracht niet de zijne zijn? Dat is het geloof. Heel eenvoudig. Ik aanvaard God. God aanvaardt mij. Ik moet openstaan voor God, dan ontstaat die band vanzelf.

En dan gaat Hij heel rustig verder: De Vader in zijn wijsheid en zijn liefde geeft mij mijn weg. Wie ben ik, dat ik deze niet aanvaarden zal, zo ik overtuigd ben van zijn liefde voor mij? De levensweg, die je volgt, wordt je gegeven en het heeft weinig zin, zegt Jezus, om daar tegenin te gaan. Wanneer je erkent dat iets uit God is, dan moet je het aanvaarden.

Wanneer ik leef volgens zijn wet, dan leef ik voor anderen en vind in de vreugden van anderen mijn vreugde. Ik deel hun smarten en stelp hun smarten met mijn smart en de krachten van die smart. Dat wat anderen ontberen, is het gebrek dat mij kwelt, zo zal ik deze gebreken zoveel mogelijk herstellen. Dat wat in een ander leeft, moet weerklank vinden in mij. Slechts indien ik anderen ken, zo zal ik den Vader kennen, die in hen leeft en in de eenheid, die wij vinden met den Vader, zijn wij één.

Nu hebben ze natuurlijk geprobeerd om hem weer te brengen tot definities van beperkingen, want Hij voegde er vreemd genoeg dit aan toe: "En Ik zeg u, zij die één zijn in den Vader, zij zijn één voor allen tijde, doch zij die niet één zijn in den Vader, zij vinden geen verband (blijvend contact of hoe je het noemen wilt). Daarom, dien uw God en uw mensheid, opdat gij door deze gedienend worde. Geef hen, opdat u de noodzakelijke gaven niet onthouden worden. Vervul uw plichten, opdat niemand tegenover u zijn plichten verzaakt, want dat wat gij zijt in den Vader en vanuit den Vader, dat is de Vader voor u en dit toont Hij u in de wereld."

Dat is een onbekend deel van het Christendom, maar in deze dagen wel zeer interessant om te overwegen, omdat het zo heerlijk schetst, waar je vaak tekort schiet en ook waar je werkelijk wat bereiken kunt.

Ik wil het, wat mij betreft, erbij laten. Er is nog een andere spreker, die op zijn manier ongetwijfeld ook nog het een en ander over levenswijsheid te vertellen heeft. Ik vraag u alleen u dit te realiseren.

Wat ik u gezegd heb over de leefwijze, die het Christendom is, is van groot belang en voor deze tijd, en voor uw huidige mogelijkheden, en voor al het andere, geestelijk en cosmisch, dan u zich denken kunt, want het is de uiting van de werkelijke cosmische wetten en het is een weg om te komen tot een absolute harmonie daarmee. Het is niet noodzakelijk u Christen te noemen, maar indien ge de wetten, die binnen de levensleer zijn verkondigd, niet volgt, zo zult u daarvan de gevolgen moeten ondergaan door de steeds sterkere disharmoniën, die in en rond u tot uiting komen. Vandaar dat er ook nog staat: "Zalig de zachtmoedigen."

Vrienden, het was me een genoegen. Ik hoop dat het wederkerig is. Een volgende gelegenheid hoop ik nog eens verder over dit onderwerp met u te komen babbelen.

--:--:--

Ja, vrienden, dit is een inleiding geweest eigenlijk over Christelijke waarden. Maar wij willen over het algemeen niet volstaan met alleen maar Christelijke waarden, omdat het Christendom althans het zich noemende Christendom, in deze dagen zo vaak nog wel tekort schiet.

De mens zoekt een aanvulling van zijn eigen wetten en van zijn eigen kennen. Hij zoekt naar een vervulling van zijn wezen in allerhand leringen.

Hij grijpt daarbij terug naar de oude filosofen. Hij luistert naar persoonlijke meesters, hij begeeft zich in inwijdingsscholen, kortom, hij zoekt vaak als een radeloze of een hulpeloze naar dat enkele woord, dat voor hem de bevrijding is.

Ik kan u die bevrijding evenmin geven als een ander. Een bevrijding van het ik kan niet van buitenaf geschieden; dit geschiedt innerlijk. Zelfs wanneer ons de grootste gaven van de wereld worden aangeboden, zullen we ze n.l. eerst moeten aanvaarden, voordat ze ons bezit worden.

In de oude filosofie, in de oude wijsheid, vinden we altijd weer deze dingen terug. De gedachte dat er een verschil is tussen datgene, wat ons geboden wordt en datgene wat wij kunnen bezitten. Er is een oude gelijkenis uit ongeveer 800 v.Chr. waarbij men spreekt over een wijze, die bij een vorst komt. Zoals meestal in die legenden, is zijn zoon ernstig ziek. De wijze geneest hem onmiddellijk; hij beschikt immers over grote geestelijke krachten en al wat erbij hoort. Nu wil de vorst hem belonen en daarom laat hij hem toe in zijn geheime schatkamer. Die schatkamers waren vroeger bij dergelijke vorsten een eigenaardige instelling. Een grote kelder, daarboven ergens een paar tegels in de vloer, die je kon verwijderen, waar het tribuut door werd gegooid. Er ligt dan ook vaak zonder enige sortering van alles door elkaar. Daarvan mag hij nemen zoveel als hij dragen kan en dan weigert onze wysgeer dit, want, zo zegt hij, "een deel van wat ik met mij zou dragen, zou ik moeten besteden om het door anderen te doen dragen en zo zou ik steeds meer verliezen van wat ik genomen heb. Ik zou gaan begeren naar uw schatkamer en u, bezitter van die schatkamer, gaan haten. Daarom vraag ik u, o vorst, slechts één ding, schenk mij uw vriendschap, want ik acht u hoog en zo zal ik geheel mijn leven iets bezitten, dat mij troost, de vriendschap van een vorst. Dit is beter dan een vergelijk te maken tussen het weinige, dat ge mij schenkt, hoe goed uw gave ook is, en het vele dat ge bezit."

Dit is een principe, waarvan menigeen uitgaat. Wat we nodig hebben, is in feite een blijvende waarde, een blijvend antwoord. Nu biedt men ons over het algemeen veel aan. Schatten van wijsheid, kennis omtrent de oudheid, de esoterie, desnoods de toekomst, maar we kunnen daarvan maar een zeer beperkt deel met ons nemen; zodat de vraag rijst of wij niet, naarmate wij meer nemen, ons armer gaan gevoelen?

En nu mogen we ons wel van onze eigen beperkingen bewust zijn, maar een gevoel van armoede en tekort schieten op dit terrein, dat zou vaak dwaas zijn. Daarom horen wij ook zo vaak, dat het beter is zich vrienden van de goden te maken, in vergelijking met hetgeen u zoëven heeft gehoord, vrienden van de mammon te maken, dan eigenlijk voortdurend maar op te gaan in een ijdel zoeken naar steeds meer wijsheid. Want, de wijsheid die we hebben, moeten we gebruiken. Als we ze gebruiken, dan hebben we heel vaak het idee, dat ze haar waarde verliest. Het is beter de vriendschap te hebben van de goden, dan hun gaven te bezitten.

We vinden in de oude Indische verhalen, die eigenlijk heldendichten zijn in vele opzichten, dit beeld meerdere malen terug. Als je bevriend bent met een god, dan helpt hij je wanneer dat noodzakelijk is, maar wanneer hij je een gave geeft, dan kan dat heel verkeerd uitlopen. Denkt u maar aan die bekende legende van Phohi, nietwaar, die in een

gekuisde Europese versie de jonge vrouw inderdaad linnen laat meten van de morgen tot de avond, zodat ze rijk is en de gierige vrouw, die cindelijk ook zijn gaven heeft afgebedeld, hier laat niczen. In werkelijkheid gaat ze eerst even haar behoeften doen. Dat is dus wel wat plastischer en realistischer, want dat duurt ook van de morgen tot de avond en de gevolgen daarvan zijn naar ik meen haast onvoorstelbaar.

De idee is ook weer hetzelfde. We kunnen van de goden of van de hogere krachten soms een gave krijgen. We vragen er niet om en wat meer is, we rekenen er niet op. We houden ons daar helemaal niet mee bezig. Degeen, die de gaven, die hij meekrijgt van de geest of van God, aan wijsheid, aan vermogen en aan kracht, teveel wil gaan exploiteren, dus voor zichzelf wil gaan gebruiken, loopt vast. Degeen die zich niet afvraagt of hij ze heeft, maar eenvoudig voortgaat te doen wat noodzakelijk is, die zal niet alleen ontdekken dat de gave zegen brengt, (geestelijke rijkdom, en ook stoffelijke), maar ook dat hij daarnaast iets verwerft wat veel belangrijker is, de vriendschap van degeen, die de gave geeft.

De filosofie zou hieruit natuurlijk zeer vele voorgaande-conclusies kunnen trekken. Je zoudt een heel beeld kunnen opbouwen van de verhouding mens-God en van het besef, dat men reeds in zeer vroege tijden daaromtrent gehad moet hebben. Ik wil echter proberen mijn voorganger een klein tikje te volgen door het ook praktisch te houden.

Wanneer je werkt, gewoon voor een ander, omdat je een dienst wilt bewijzen, omdat je goed wilt zijn en er verder niet over praat of dat al of niet beloond wordt, al of niet gewaardeerd wordt, je doet het alleen maar, omdat het goed is, dan volgt hieruit, dat het goede wordt voortgebracht door hetgeen je verricht en dat elke kracht waarmee je in harmonie bent daardoor, vanzelf je als vriend beschouwt en je dus bijstaat wanneer het eens een keer minder goed gaat.

Daar staat tegenover, dat wanneer je die dingen met een bepaald doel gaat doen, al is het maar om eer of aanzien te krijgen (ik wil nog niet eens spreken over de dubbeltjes, die soms ook een rol gaan spelen bij dit werk), dan ontstaat er iets heel anders. Dan zul je dat wat je zelf in beweging zet, volledig moeten ondergaan en dat is meestal heel wat anders dan je gedacht hebt. De mens, die niet volledig beheerst is, bewust van zichzelf, meester van zichzelf, kan nimmer de juiste weg zelve vinden. Hij zal altijd geleid worden door zijn instincten, zijn noodzaken en zijn behoeften en daarbij voortdurend fouten begaan, die voor hemzelf uitermate smartelijk kunnen zijn.

In de oude gedachten van China vinden we een filosofie, die geheel is opgebouwd op de plaats, die je hebt in de maatschappij. Dat is een tamelijk materialistische beschouwing; ze is erg praktisch. We kunnen haar echter uitbreiden, want wat geldt voor die materie, geldt voor een esotericus en voor iemand, die geestelijk streeft, ongetwijfeld ook voor de geest. Daar wordt dan gezegd, dat het belangrijk is om dat te zijn, waarvoor je gekomen bent op de wereld. Je vervult, zegt de Chinees, in een reeks van voorvaderen alleen de functie van een schakel. Het geslacht is belangrijk, niet de mens. Door je plicht te doen, je juiste positie te handhaven ten opzichte van je medemensen, natuurlijk ook ten opzichte van de hemelse keizer, -een compliment aan de keizer was nodig, anders kon je zo'n filosofie niet uitgeven, dan was alles in orde.

Zet dat nu eens om. Wanneer je uitgaat van het standpunt, dat elk mensenleven niets anders is dan één schakel in het werkelijke bestaan, dan is het succes van die schakel niet belangrijk. Het is niet belangrijk, dat je van schoenpoetser tot miljonair of van arme boer of nomade tot heerser over een wereldrijk wordt. Want alleen wanneer je de

juiste verhoudingen hebt gevonden in je leven, heeft dit leven werkelijk zin, is het inderdaad een schakel.

De gedachte, die we bij die voorouder--verering aantreffen, dat de voorouders honger lijden wanneer de zoon tekort schiet, (degeen, die nu leeft) wordt in dit filosofisch concept waarover ik spreek, ook aangestipt. Want, zo wordt er gesteld, al hetgeen de voorouders bereikten, gaat te gronde, wanneer de zoon niet zijn plaats kent en zijn plicht vervult. Wanneer u in dit leven niet uw plaats probeert te kennen en uw plicht tegenover uw omgeving en de mensheid wilt vervullen, zal een groot gedeelte van hetgeen u werkelijk bent, honger lijden. Veel van hetgeen in uw verleden aan ervaring en bewustzijn bestaan heeft, kan niet tot uiting komen.

Maar omgekeerd zegt, -en dat is een andere denker-, een denker uit een van die tempels, een Confusionist, wanneer wij leven op een wijze die waardig is en onze voorouders niet vergeten, zo vervullen zij ons leven. Ze grijpen voortdurend in.

Er zijn een heel stel legenden, die niet anders doen dan juist dit demonstreren. Ik zet het weer om, op de mens zelf. Op het ogenblik, dat ik volgens het bereikte bewustzijn, volgens mijn eigen mogelijkheden, de juiste plaats inneem, de juiste daden stel, zal het geheel van mijn wezen, mijn gehele verleden mij steunen. Ik beschik over het totaal van mijn capaciteit, bewust of onbewust. En wanneer ik dat kan, dan ben ik dus, zoals dat heet, een volledig mens. Dan schep ik a.h.w. voor de toekomst geslachten, die eveneens eerbied hebben, vormen en belevingen, die eveneens het totaal van mijn bewustzijn tot uiting kunnen brengen.

Het klinkt misschien naast al dat Christendom een tikje, ja, hoe zal ik zeggen, heidens. Toch is het mij mogelijk mij er volledig mee te verenigen, want wat is onze plaats in de cosmos? De denker, die het uitdrukte: "Wat zijn wij anders dan de kleine raderen in het grote uurwerk, dat God zich bouwde om zijn eigen bestaan af te lezen." Ja, we hebben een bepaalde functie in het Al en om dat te zijn zo goed als we kunnen, moeten we samenwerken met anderen. We moeten onze impulsen nemen van anderen, maar we moeten ook weer impulsen geven aan anderen. Voor de een zijn we degeen, die hij of zij in beweging brengt, maar ten opzichte van een ander moeten wij het weer zijn, die het initiatief nemen. Wij moeten dat wat ons gegeven wordt, steeds doorgeven. Daar zit een aardige knoop in, want dat betekent in de praktijk, dat je niets feitelijk mag behouden. Al wat je krijgt, moet je doorgeven. Dat blijft wel een deel a.h.w. van jezelf, een deel van de energie a.h.w. blijft in jou, maar je moet ze toch ook weer verder geven. En nu het vreemde. Wanneer ik faal in het doorgeven van de krachten, de gaven en wat ik verder ontvang, aan de medemens, dan zal ook het geven staken, want ik sta stil. Wanneer aan die kant een radertje vastloopt, zal ook dat rad ons niet in beweging kunnen brengen, want er is een kettingreactie.

Een oud filosoof zei dat eens zo, dat is ook weer uit de tijd van die heldendichten: "Wanneer de strijder voortgaat en zijn stem brult als de donder en zijn ogen gaan als de bliksem (jonge, jonge, wat een gezicht moet dat zijn, hè), zo zullen zijn krijgers moed verwerven uit hem en zij zullen hem gelijk zijn, snel als de tijger, wijs als de slang. Maar indien hij aarzelt, zo zal hij voorwaarts gaan en zij zullen hem niet volgen en hij zal teruggedreven worden en verslagen."

Dat is ook heel duidelijk, als je het goed bekijkt. Wij moeten dus ons op een gegeven ogenblik ten opzichte van anderen, armeren en minder bewusten, mensen met minder élan, zien als de held. Nu kunnen wij best geloven, dat zo'n held ook op zijn benen heeft lopen bibberen onder zijn kuras, maar hij liet zijn ogen bliksemen, hij verhief zijn stem en hij ging moedig voorwaarts en daardoor gingen anderen voorwaarts. Maar met dat voorwaarts gaan werd weer het lot van een heel rijk bepaald.

Wanneer wij blijkbaar wachten tot een ander vooruitgaat, ja, dan

kunnen we wel blijven staan wachten tot we minder dan een ons wegen. Maar wanneer wij zelf voorwaarts gaan, waar wij voelen dat initiatief van ons noodzakelijk is, dan moeten we dat ook volledig doen en zonder eraan te denken, dat er misschien wel eens iemand het er niet mee eens zou kunnen zijn. Wij moeten de bezielende kracht zijn voor alles wat vanuit ons iets ontvangen kan. Gelijkijdig moeten wij in staat zijn om ons te laten bezielen door alles wat ons beroert. Een heel typische situatie dus, iets wat in levenswijsheid aardig aansluit bij die vorige les.

Ik ben altijd intermediair, hoe dan ook. Alleen door het goed intermediair zijn, leef ik werkelijk. Alleen door een goed tussenpersoon te zijn a.h.w. tussen wat mij beweegt en wat ik in beweging breng, kan ik mijn taak in de cosmos vervullen. Die taak is niet alleen de taak van de mens, maar van het gehele wezen, van het begin tot het einde der tijden zoals dat heet, of van het ochtenduur tot het laatst nachtelijk uur van Brahma's dag.

Nu, dan concludeert u zelf maar. Dit wat u nu bent, wat u nu doet, is misschien maar een heel klein, onbelangrijk deel van uw totale leven. Wanneer u echter nu faalt, zal uw hele bestaan tijdelijk a.h.w. tot stilstand komen en u zult eerst weer opnieuw uw positie moeten vinden, of wat mogelijk is, met geweld op uw plaats worden gebracht, (wat wij dan noemen helle-sfeer, grote schok, enz.) om verder te kunnen draaien.

Maar wanneer u nu zo goed mogelijk eigenlijk uw eigen wezen, uw eigen functie vervult zover als u die erkent en daarbij uitgaat van het standpunt, dat ontvangen en geven a.h.w. het opdoen van initiatief en het geven van initiatief, het ontvangen van wijsheid en het schenken van wijsheid, de belangrijke factor is, dan bent u in dit leven al een heel eind verder. Dan gaat u de zaak niet meer bekijken vanuit het standpunt: "Wat heb ik eraan?", maar "wat kan ik er mee doen?"

Als ik u nu een raad mag geven: Waar u nu ook komt, of het in een kerk is of in een school, of u les krijgt van ons of van een ander, vraag u altijd één ding af: "Wat kan ik ermee doen? Niet voor mezelf, maar voor een ander." Wat met u harmonisch is, dat herkent u toch wel, dat vindt u er wel uit, dat komt vanzelf wel naar voren, "want ik zal steeds mijzelf herkennen in alle dingen zolang in mij het licht is." Dat is ook een mooie spreuk, het gaat eigenlijk over spiegels, maar we kunnen het hier ook gebruiken. Maar wat voor een ander belangrijk is, dat moet ik juist herkennen. Je bent a.h.w. geschapen als mens en als wezen in totaal, om uit het cosmische op te nemen wat je opnemen kunt, met het vaste doel om het door te geven aan anderen. Geen zelfvergetelheid, hou me ten goede. Niet: vergeet jezelf en zet jezelf opzij. Dat is dwaas, maar wees je bewust, dat je alleen maar een verbindingsschakel bent. Je bent belangrijk, maar alleen zolang als je voldoet aan twee voorwaarden: Het ontvangen en het geven. Zolang je in alle ontvangen alleen datgene neemt, wat je ook kunt doorgeven.

En al die kwesties van innerlijke weg en zo, die komen toch weer hierop neer. Eerst wanneer ik werkelijk mezelf ben, kan ik mezelf werkelijk kennen. Ik kan mezelf nooit kennen, wanneer ik mezelf tot stilstand dwing. Dus door de plaats, die ik in het leven inneem tussen anderen, wordt voor mij pas de mogelijkheid tot zelfkennis geboren en wanneer ik die dan in mij draag, dan weet ik dus waarom ik draai, dat is heel erg prettig, maar draaien moet ik toch.

Ik zou zeggen, dat is voor vandaag van mijn kant toch ook wel voldoende. Ik hoop, dat u het niet vervelend hebt gevonden. Het is misschien wat lichter gebracht, maar ik denk toch dat u er voldoende aan te kluiwen hebt, wanneer u er alle consequenties eens van nagaat en laat ik nu dan maar eens plaats maken voor de derde spreker, die u dan weer vrij kan laten om de Zondag op uw eigen wijze in gepaste vreugde en vrolijkheid en vrede te genieten. Het is u van harte toegewonst.

Goedemorgen, vrienden.

Als laatste spreker op deze bijeenkomst moet ik natuurlijk allereerst wel vragen welk onderwerp u tot slot wilt stellen.

Goede gaven.

Mag ik u een vraag stellen? Is dit misschien in verband met een zeer oude bisschop met witte baard? want goede gaven zijn eigenlijk dingen, die wij verwachten als van St. Nicolaas. Wanneer ik vele Westerse mensen zie leven, dan lijkt het mij, dat zij God beschouwen als een geestelijke St. Nicolaas, die langs de daken van het leven loopt om door de schoorstenen te luisteren of de kinderen wel zoet zijn. Zijn zij zoet, dan werpt hij het verrassingspakket naar binnen en krijgen zij hun pepernoten en taai-taai-poppon. Maar goede gaven, die alleen gegeven worden als loon, als beloning, zouden eigenlijk een belediging zijn van God aan zichzelf en aan Zijn schopping. Wanneer het noodzakelijk is de mens met goede gaven zoet te houden als de kinderen, met angst voor zwarte Pieten en de hoop op een cadeautje, dan zou God moeten toegeven, dat Hij de mens dus gemaakt heeft niet naar Zijn beeld en gelijkenis, maar eerder als een soort onvolwaardig individu met hoogmoedswaanzin.

Goede gaven kunnen nooit zijn wat wij krijgen. Maar wij ontdekken dat wij eens geschapen zijn met veel meer dingen, dan we ooit hadden verwacht. Wanneer wij deze ontdekken, dan zeggen wij in onze verbazing dat God ons vele goede gaven geeft. Wanneer u in deze zin het woord wilt opvatten?

Ik ben.

In het begin ben ik uitgegaan, niet kennende het licht, het duister of de grenzen van mijzelf.

Ik heb geleerd, want gaan was plicht mij opgelegd. Erkennen van mijn grenzen werd mijn recht en uit het duister werd het licht en uit het licht het duister mij geboren.

Toen bij het eerste gloren kende ik mijn uiterlijke grens, maar wist niet wat ik was. Nu noem ik mij een mens, een geest, maar nog ben ik niet doorgedrongen tot de kern van het onbekend gebied, dat "ik" heet. Nog ligt als ergens als een niet, het vreemde, niet erkend. Toch dring ik in mijzelve door en geef ik steeds gehoor aan wat mij leidt en wat er in mij leeft en zweeft mijn geest en vindt in het eigen wezen steeds weer nieuwe bronnen, parelend helder, vol van kracht, waaraan ze zich kan laven.

Dan vindt zij valleien met tropische pracht en bergen, die tot de hemelen stijgen.

Dan vindt ze de wind, die zingt het cosmische lied en sterren die lichtende zwijgen.

Wanneer ik tot dit geheim van mijzelve keer, om mij steeds weer aan die krachten te laven, dan erken ik reeds in het eerste begin van de Schepper mijn volheid van goede gaven en maakte Hij mij een wereld, een Al, volmaakt, in zichzelf vervuld.

Dat ik het ik nog niet ken, het is gebrek misschien aan tijd, gebrek aan streven en geduld. Mijn schuld misschien. Maar zolang ik buiten mij licht en duister besef, zolang ik steeds weer mijzelve verhard tot ik buiten mij zie als mijn God en in mijzelve erken het lot en het wezen in mij neergeschreven.

Ik ben, ik zal leven en heb ik het laatst eens erkend, dan is mijn ik bekend gebied geworden, zijn de laatste horden van vrezen, onzekerheden en gedachten uitgewezen, dan moet ik zeggen:

"Ziet, hoe goed heeft mij de Schepper niet gemaakt.

Tekorten die ik Hem verweten heb, waarvoor ik heb gelaakt Hem en Zijn krachten, ze waren slechts het niet-erkennen van de machten, die in mij leven."

Mijn denken aan ledigheid en niet-vervuld-zijn, mijn pijn, onwetendheid en leed, ik zie hoe zij uit het ik geboren waren, nu ik omtrent mijzelve weet.

Waarlijk, goede gaven heeft mijn God mij wel gegeven, volmaaktheid van zijn, volmaaktheid van leven. Maar ik moet eerst erkennen wat ik ben, lezen wat in mij beschreven staat, vóór ik de gaven mijzelf realiseer, door die gaven begrijp met welk doel mijn God mij scheidt en mij het leven laat.

Zo vrienden, zie ik de goede gaven, want de mens en de geest zijn schatkamers vol van onvermoede schatten, maar men moet in zichzelf teruggaan om te delven voor men beseft hoe rijk men is. En wie zijn rijkdommen erkent en ze deelt met anderen, hij wordt één met de onmetelijke rijkdom, die men noemt het voltooide Al, de volmaakte uiting, het ware beeld van de scheppende macht.

Hiermede, vrienden, neem ik afscheid van u en is tevens een einde gekomen aan onze bijeenkomst. Wij danken u voor uw komst.

Wij hopen dat u niet zult denken, dat wij u gaven geven, maar het werktuig dat wij trachten u te geven, gebruiken zult om uw goede, innerlijke gaven op te graven en te gebruiken.

Een gezegende Zondag allen.

-:~:~:~:-